

VODA VIR ŽIVLJENJA

UVOD

Voda je pomembna za ves planet-za zemljo, živali, ljudi, gozdove, rastline,... zato je ne smemo onesnaževati in jo moramo pred izpustom v naravo očistiti. Ljudje jo izkoriščamo v turizmu, gospodarstvu, industriji,...

Zaradi vode je zemlja zelo raznolika. Z svojo silo preoblikuje v tisočletjih vse.

POPLAVE IN SUŠE

Življenje ljudi je odvisno od vode. Potrebujemo jo za pitje in namakanje, njeno moč pa izkoriščamo za proizvodnjo električne energije. Toda če bi izgubili nadzor nad našimi vodnimi zalogami, če bi ugotovili da je imamo preveč ali premalo, bi bile posledice lahko uničujoče. Svetovna morja vsebujejo več kot milijardo kubičnih kilometrov vode. Vse reke, jezera in oblaki skupaj vsebujejo komaj 0,3 % te količine. Pa vendar reka, ki poplavlja ali izsušena reka lahko pomeni življenje ali smrt. Poplavne vode lahko pridejo od koder koli – od zgoraj v obliki izjemno hudega naliva, izza zrušenega jezua ali kot pošasten vihar z morja.

POMEN

Voda je pomembna za poljedelstvo (zalivanje, ...), higiena (umivanje, čišenje, ...), prehrana (pitje in kuhanje), energijo (pridelava elektrike), šport (jadrnanje, plavanje, potapljanje), gospodarstvo (ribolov, turizem, industrija).

ŽIVLJENSKI POMEN

Voda je življenskega pomena za vsa živa bitja. Brez nje bi umrli. Ljudje in živali jo potrebujemo za dobro delovanje telesa. Voda je sestavni del telesa in vsebujemo jo kar $\frac{3}{4}$.

Voda daje dom številnim živalim in rastlinam.

ZEMLJA IN VODA

Okoli 97% vse vode na Zemlji je v oceanih. Oceani pokrivajo približno 70% zemljske površine; noben planet našega sončnega sistema nima toliko vode. Oceani so: Tih (179.680.000 km²), Atlanski(106.460.000 km²), S.ledeno morje(14.090.000km²), in Indijski(74.929.000 km²). Oceani so medsebojni povezani in sestavljajo velikansko enotno vodno gmoto. Najvidnejša zaloga oceanov je voda, ki je slana. Od skupne zaloge vode na Zemlji je 2% leda, 1% sladka voda in pare.

Stanja vode so:

slana	para	dež
led		sneg

slana	para	dež
ivje		pršenje

V preteklosti je voda preoblikovala zemeljsko površje. Oblikovala je podzemne jame kakršna so tudi kraške jame, kanjone, soteske, ledeniške doline, fjorde.... Voda sodeluje tudi pri eroziji in akumulaciji (peska, prsti).

- **Zemlja in vodna sila**

Zemlja je edini planet (*kolikor jih poznamo*), na katerem obstaja voda v vseh treh oblikah. V vsaki tej obliki premore strašno moč.

Led preoblikuje zemeljsko površje s počasnim povzemanjem. Ko se ledenik počasi umakne iz pokrajne, za seboj pusti globoko dolino v obliki črke U. Nekatere so tako globoke, da jih zalije morje in ustvari fjorde.

PRETEKLOST

Že v preteklosti so izkoriščali vodo. Rimski vodovod se imenuje `akvadukt`.

-akvadukt

Življenje se je razvilo in začelo v vodi. Tudi kasnejši razcvet civilizacije je bil odvisen od vodnih zalog ob (*Mezopotanija Tigrisu, Egipt ob Nilu, Kitajska ob Rumeni reki*).

KROŽENJE VODE

Voda v naravi stalno kroži. To povzroča padavine in vreme -*je ena od 3 naravnih elementov, ki sodelujejo pri nastajanju vremena (sonce, zrak, voda)*.

- **Izhlapevanje**

-Zaradi sonca izhlapi vsak dan iz morij in rek na milijone litrov vode. Vlaga se dviga s toplim zrakom v drobrih, nevidnih kapljicah.

- **Združitev**

-Topel zrak se med dviganjem ohlaja. Na milijone drobrih kapljic se združi v oblak.

- **Padavine**

-Z oblakov začnejo padati padavine.

- **Izvir**
-Deževnica, ki pronica v podzemlje nekje izvira.
- **Tok**
-Voda teče in se izliva v potoke, reke in veletoke.
- **Izliv**
-Voda se izlije v morje in spet izhlapi

VODA IN HRANA

Rastline potrebujejo za rast in razvoj vodo. Če bi zmanjkalo vode rastline ne bi rastle in prehranjevalna veriga se bi pretrgala, zato bi vsi izumrli.

ZANIMIVOSTI

Vode delimo na tekoče (studenec, potok, reka, veletok) in na stoječe (mlaka, ribnik, morje, jezero). Najdaljša reka na svetu je Nil (6670 km), ki se izliva v Egejsko morje . Največja reka je Amazonka (6518 km), ki se izliva v Antarktik . Največji slap je Angel v Venezueli.

Viri

Najlepša knjiga o zemlji (učila)

Moja enciklopedija (tzs)

Voda, ogenj, zrak & ogenj (didakta)

Moj prvi leksikon (pinirska založba)

Zemlja (mladinska knjiga)